

ԻՆՉ Է ԳԵՆՈՖՈՆԴԸ

Գենոֆոնդը բուսաբուսակների (ինչպես նաև կենդանական աշխարհի) ժառանգական հարկանիշների ու հարկությունների ամբողջությանն է: Ամեն մի բուսաբուսակ ունի իր սեփական, միայն իրեն հարուկ ժառանգական հարկությունները: Գենոֆոնդի բազմազանությունը բուսական (կենդանական) աշխարհի հարստությունն է:

Գենոֆոնդը կյանքի շարունակման անհրաժեշտ պայմանն է: Ամեն մի բուսա իր սերմերի միջոցով աշխարհին է փոխանցում իր ժառանգական հարկանիշներն ու հարկությունները՝ գենոֆոնդը: Բուսաբուսակի անհետացման հետ Երկրից անհետանում է նաև դրա գենոֆոնդը: Մարդու գործունեության հետևանքով, նույնիսկ մեկ սերնդի կյանքի ընթացքում Երկրից անհետանում են տասնյակ բուսաբուսակներ, մինչդեռ բարձրակարգ բույսերի միայն 25-30%-ն է ուսումնասիրված: Մինչդեռ «ոչ օգտակար» և նույնիսկ «վնասակար» համարվող որոշ բուսաբուսակներ ապագայում կարող են ծառայել որևէ նպատակի և հանդես գալ որպես բնական պաշար: Միաժամանակ հարուստ գենոֆոնդը անսպառ շրջանառության է սեղեկցիոն աշխարհանքների՝ մշակաբույսերի նոր արժեքավոր տեսակների սրբաբան համար:

Գենոֆոնդի պահպանման յուրօրինակ տարածք է Հայաստանի Հանրապետության «Էրեբունի» պետական արգելոցը: Այն կազմավորվել է 1981թ. Երևան քաղաքի հարավային մասում, ներկայիս Էրեբունի վարչական շրջանի տարածքում: Տարածքը կիսասանապարային և լեռնաբուսաբանային գոտիների անցումային հարվածում է, ծովի մակերևույթից 1300-1450մ բարձրություններում: Արգելոցի նպատակն է՝ պահպանել վայրի ցորենի աշխարհում եզակի գենոֆոնդը: Արգելոցի բուսական աշխարհում պահպանվում են բազմաթիվ բարձրակարգ բույսերի տեսակներ և աշխարհում հայտնի վայրի ցորենի 4 տեսակներից 3-ը՝ արարարյանը, ուրարտուն և միահարկիկը:

Հազվագյուտ և անհետացող բուսաբուսակների պահպանության ձևերից է դրանց հարուկ խնամքով և առանձնացված աճեցնելը, օրինակ՝ բուսաբանական այգիներում որոնք միաժամանակ նաև բույսերի ուսումնասիրման գիտական կենտրոններ են: